

Пълно ръководство за изваждане на ТЕЛК стъпка по стъпка (Актуално за 2026 г.)

ТЕЛК (Териториална експертна лекарска комисия) решението за дете е официалният документ, който удостоверява вида и степента на увреждане. То е ключово, защото отваря вратата към социална и финансова подкрепа за семейството ви.

Важно е да знаете, че самото решение не ви отпуска автоматично права и помощи. То е само първата (и най-важна) стъпка. След като влезе в сила, ще е необходимо да подадете отделни заявления към съответните институции.

Какво ви дава ТЕЛК решението?

Според процента и съдържанието на експертизата, решението може да ви осигури:

- Месечна помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане (чрез Агенция за социално подпомагане (АПС) – това е т.нар. инвалидна пенсия за деца).
- Индивидуална оценка на потребностите (чрез АСП – това е процедурата, чрез която се отпускат часове за личен асистент / лична помощ).
- Безплатна винетка и карта за паркиране за хора с трайни увреждания.
- Безплатна или преференциална карта за градски транспорт за детето (а често и за придружител) – правилата зависят от вашата община.
- Удостоверение за безплатно пътуване с БДЖ в страната.
- От личен опит знаем, че освен официално регламентираните права, много частни инициативи и различни услуги също предоставят намаления или безплатен достъп за хора с ТЕЛК — например културни мероприятия, музеи, лифтове в планински курорти и други. Когато в ТЕЛК решението е посочен придружител, в много случаи и той ползва същите условия при посещението. Тъй като това често не е ясно комуникирано предварително, препоръчваме да питате изрично на място при заплащане.

Процедурата: Стъпка по стъпка

Стъпка 1: Разговор с лекаря

Обсъдете с личния или лекуващия лекар нуждата от освидетелстване. Ако има основание, лекарят ще издаде електронно направление за ТЕЛК.

Стъпка 2: Подготовка на медицинските документи

Съберете всички епикризи, амбулаторни листове, консултации и изследвания на пациента към момента, удостоверяващи заболяването. Освен тях ще ви трябва и етапна епикриза (обобщаващ документ от личния или лекуващия лекар, който описва състоянието на детето до момента). *Важно:* Документите за състоянието, което ще бъде оценявано, трябва да са издадени през последните 12 месеца.

Специфично при ЕБ: За ТЕЛК не е задължително да прилагате генетично изследване или кожна биопсия (въпреки че те са нужни за точното медицинско диагностициране на типа ЕБ). Комисията взема решение на база клиничната картина, описана от дерматолог. Разбира се, ако вече разполагате с генетични резултати, е добре да ги приложите като допълнително доказателство за тежестта на заболяването.

Стъпка 3: Подаване на заявление-декларация

Заявлението се подава в Регионалната картотека на медицинската експертиза (РКМЕ) към местното РЗИ. Можете да го подадете на място, по пощата или най-лесно – онлайн.

Практични съвети:

- [Тук можете да намерите адресите и контактите на всички РКМЕ-та в страната.](#)
- Ако подавате документите на хартия (на място или по пощата), ще ви трябва бланка на Заявление-декларация (Приложение №11). [Можете да изтеглите актуален образец на бланката от тук \(PDF\).](#)
- За да подадете документите онлайн, влезте с електронен подпис в [Системата за медицинска експертиза тук.](#)

Стъпка 4: Следете за насрочване

Независимо как сте подали документите (на хартия или онлайн), системата прави случайно електронно разпределение. Това означава, че документите ви ще бъдат автоматично насочени към ТЕЛК комисията с най-близка свободна дата някъде в страната.

Следете статуса на документите си в [електронното си здравно досие](#) (или в приложението „eЗдраве“), както и в [системата „Медицинска експертиза“](#). Ако комисията поиска допълнителни изследвания, направете ги бързо, за да не се бави процедурата. Известия и решения можете да получавате електронно и през [Системата за сигурно електронно връчване \(ССЕВ\)](#), в ССЕВ можете да влезете лесно с ПИК на НАП/НОИ или електронен подпис).

Стъпка 5: Получаване на решението

Ще получите електронното експертно решение по начина, който сте заявили (на място, по пощата или през [Системата за сигурно електронно връчване \(ССЕВ\)](#)).

Стъпка 6: Заявяване на правата

След получаване на ТЕЛК решението започва да тече 14-дневен срок за [обжалване](#). **През тези 14 дни трябва само да изчакате** – решението все още не е влязло в сила и институциите не могат да приемат документите ви за помощи.

Веднага щом тези 14 дни изтекат (и решението официално влезе в сила), не се бавете – подайте заявленията си за конкретната подкрепа. Важно е да знаете, че това става на две различни места:

- **За месечната помощ (детската инвалидна пенсия)** – подава се заявление в Дирекция "Социално подпомагане" (АСП) по ваш настоящ адрес. (*Формулярите можете да вземете на място от АСП или да ги [изтеглите от официалния им сайт в секция "Подкрепа на хората с увреждания"](#).*)
- **За личен асистент (лична помощ)** – процедурата е в две стъпки:
 1. Индивидуална оценка в АСП: Отново отивате в Дирекция "Социално подпомагане" (АСП) по настоящ адрес. Там попълвате Заявление и Формуляр за самооценка. Въз основа на тези документи социален работник изготвя оценката

и ви издава Направление за лична помощ, в което е определен броят часове, които ви се полагат. (Подаването може да стане и онлайн със ССЕВ или електронен подпис, но подаването на място е най-масовата и сигурна практика).

2. Подаване в общината: С готовото Направление отивате в деловодството на вашата община (по настоящ адрес) и попълвате заявление за назначаване на личния асистент (самата община играе ролята на работодател).
- За транспорт и паркиране – заявленията също се подават към вашата община.

Какви документи са нужни?

Практичен съвет: Това е основният пакет, но е възможно отделни РЗИ да поискат допълнителни копия според конкретния случай.

- Заявление-декларация по образец – взема се и се попълва на място в РКМЕ, а при онлайн подаване се генерира автоматично в системата.
- Електронно направление за ТЕЛК – издадено от личния или лекуващия лекар, както е обяснено в Стъпка 1. (Направлението се въвежда директно в електронната система на здравеопазването. По ваше желание, лекарят може да ви го разпечата на хартия, за да го приложите към документите си, но това вече не е задължително, защото РКМЕ го вижда в системата).
- Цялата актуална медицинска документация (до 12 месеца назад).
- Етапна епикриза (това е обобщаващ документ от личния лекар, който описва състоянието на детето до момента).
- Копие от акта за раждане (за деца до 16 г.).
- Копие от личната карта на родител/настойник (ако детето е над 14 г. – и неговата лична карта).
- При преосвидетелстване: копие от последното ТЕЛК решение.
- Ако състоянието на детето изисква преглед у дома: специално медицинско удостоверение от личния лекар.

Нужно ли е пълномощно от втория родител?

Ако документите се подават от единия родител (като законен представител), обикновено не се изисква пълномощно от другия. Такова е нужно само ако подаването се извършва от трето лице (баба, дядо, приятел).

Полезни връзки

[Подаване онлайн в системата „Медицинска експертиза“ \(Изисква електронен подпис\)](#)

- [Регионални картотеки на медицинската експертиза \(РКМЕ\)](#)
- [Електронни услуги на НЕЛК](#)
- [Система за сигурно електронно връчване \(ССЕВ\)](#)
- [Медицинска експертиза в електронното ви досие \(еЗдраве\)](#)
- [Указания за ТЕЛК от Министерството на здравеопазването](#)

Често задавани въпроси (FAQ):

Колко време отнема?

По закон ТЕЛК трябва да се произнесе в 3-месечен срок. При преосвидетелстване подавайте документите поне 3 месеца предварително, за да не прекъснат правата ви!

Трябва ли детето да ходи на преглед?

В повечето случаи ТЕЛК се произнася само по документи. Детето се вика на място само по изключение, а при тежко състояние експертизата може да се направи и вкъщи (ако е заявено предварително).

Нужно ли е генетично изследване за ТЕЛК при ЕБ?

За ТЕЛК не е задължително да прилагате генетично изследване или кожна биопсия. Комисията взема решение на база клиничната картина, описана от дерматолог. Ако обаче вече разполагате с генетични резултати, е добре да ги приложите като допълнително доказателство за тежестта на заболяването.

Какво да правя, ако не съм съгласен с решението?

Имате право да обжалвате пред НЕЛК в 14-дневен срок от получаването на решението. Жалбата е в свободен текст. Тя се подава там, където сте подали първоначалните документи: в Регионалната картотека (РКМЕ) към местното РЗИ, по пощата или онлайн чрез електронната система.